

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones De Matrimonio

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio VII. Argumentum. Explicatur indissolubilitas Matrimonii; & pro ejus intelligentia repetitur illa divisio, quòd Matrimonium aliud dicitur tantummodo Ratum; aliud verò Ratum, & Consummatum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94595](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94595)

„ad domum Mariti ibant, ubi conveniebat Mulier, ibique accendebant ignem, qui nunquam extingui, saltem dum viverent, debebat: nam si extingueretur, fiebat divortium; & erat instar repudii, nisi simul quadraginta annis vixissent: indeque abiit in Proverbium, *pro Repudio aquam igni injicere. Hucusque Tholosanus.*

Quod si Gentiles adhibebant solemnes ritus in eorum Nuptiis, non est credendum ab his se
37 abstinuisse Hebræos. Hi enim dum Matrimonium contrahebant, benedicebantur, ut constat in nuptiis Tobiae junioris, & Saræ, quos Raguel benedixit, ut legitur *Tob. 4.* dicens: *Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob vobiscum sit, & ipse coniungat vos, impleatque benedictionem suam in vobis.* Idcirco ipse Petr. Gregor. Tholosanus d. libr. 9. Syntagmat. Jur. num. 21. hæc subdit: *Inter Judæos habetur benedictio Sponsaliorum, in qua qui benedictioni prepositus est, sumit Calicem, & recitat Orationem: Qui creas fructus Vitis &c. & aliam Sponsalibus accomodat; postea bibit vinum, & subinde propinat Sponso, & Sponse, implentur & postea septem dies convivii.* Hoc idem servari his diebus à Judæis testatur Julius Maurocenus,
38 olim inter ipsos Rabbinus doctissimus Venetus, sed gratia Dei præventus ad Fidem Christianam conversus, qui Romæ in Collegio de Propaganda Fide Magister linguae Hebraicæ assumptus, librum composuit, Typis Romæ impressum Anno 1683. in quo conatur, Judæos ad viam veritatis vocare, & eos de incredulitate, ac erroribus convincere. Agens autem de eorum caeremoniis in Matrimonio contrahendo part. 2. cap. 60. pag. 985. ita differt:

„Nel giorno dello Sposalizio ambedue gli Sposi digiunano finche si faccia la cerimonia della funzione, mà per devozione. Le Donne Vedove si rimaritano di Giovedì. Nel giorno, e nell' hora destinata alla cerimonia v'è lo Sposo accompagnato da molta gente, e da Rabbini, e Cantarini. che lo vengono à ricevere, alla Sinagoga dopò mezzo di all' orazione *Minchà, ò Vespere*, come si disse alla facc. 416. V'è poi similmente in casa della Sposa, & ivi sotto un baldachino, in presenza di tutti loro, si pone à canto alla Sposa, coprendosi ambedue col *Taleth*, cioè con quel manto de penda- coli, che si spiegò nel cap. 10. All' hora il Rabbino, ò il Cantore, preso in mano un bicchiero, ò carafa piena di vino, dice le seguenti benedizioni intitolate, *Benedizione de gli Sposalizii detti Irušin; Benedetto tu Signore Dio Rè del Mondo, Creatore del Vino &c.* quali finite, affaggiando di quel vino il Rabbino, ò il Cantarino fa, che lo Sposo, e la Sposa hevano del medesimo. Ciò fatto lo Sposo mette in dito alla Sposa l' anello, Nuziale dicendo: *Ecco, che tu sei Sposata à me con questo anello conforme alla Legge di Moisè, e d' Israele.* E' quì gl' assistenti gridano ad alta voce: *Mekudescet, Mazal Tou, besman Tou*; che vuol dire: *Santificata, ò Sposata con buona ventura, con buon augurio.* Sottoscrive poi lo Sposo la carta dotale, e la sottoscrivono anche i Rabbini, ò altri Testimoni; e lo Sposo ne giura l' osservanza, toccando il lembo della veste del Rabbino, che gliela porge à questo fine.

„Si fa poi la seconda funzione dal Rabbino medesimamente con un' altra carafa di vino in mano, e canta altre sette benedizioni, che sono registrate nel sopradetto Rituale, e tutte insieme sono dette *benedizione de Nisceivin, ò Matrimonii*; Quali finite, il Cantarino affaggia di quel vino, e ne dà allo Sposo, & alla Sposa; e riavendo in mano la carafa, la getta in terra col resto del vino, gridandosi di nuovo da tutti: *Con buona ventura*: Dicono poscia il Salmo 65. *Jubilate Deo omnis terra*; e si termina la funzione detta *Le sette benedizioni*, e quella sera lo Sposo fa convito à i parenti, & amici, dalli quali suol anche essere regalato di zuccheri, e di confezioni, e tal volta d' argento, e d' oro lavorati, conformel' usanza, e costume del paese, e nel fine del convito si replicano di nuovo le riferite sette benedizioni.

Sequitur prædictus Auditor narrare, quod post convivium fiunt concentus musici, ac saltationes usque dum veniat hora ducendi ad thalamum nuptialem eosdem Sponso: quæ solemnitates, & gaudia nuptialia non distant à parabola decem Virginum, quæ accipientes lampades suas exierunt obviam Sponso, & Sponse, ut legitur in Evangelio S. Matthæi cap. 25. ubi Cornelius à Lapide sub Vers. 1. ita scribit: *Nota. Olim, uti nunc, Sponso honoris causa addebantur comites juvenes, egregii, & ornati: Sponse verò Virgines eaque sepe decem numero. Porro nuptias celebrabant noctu; quocirca Sponsus vespere adibat domum Sponse, ubi honorifice, & laute à parentibus Sponse exceptus, inde Sponsam in aedes suas, aut, si ille anguste forent, in amplam convivii nuptialis domum deducebat; ibique nuptias celebrabat, & consummabat: juvenes autem, & Virgines utrique advenienti honoris causa obviam prodibant, proferentes tædas pronubas, præsertim ex spina alba, easque quinque. Judæi autem non videntur olim habuisse usum cereæ ad lumina, cerearumque tædarum, sed olei, unde in scriptura crebro est mentio lampadarum, & lucernarum. Et hæc satis sint ad innuendos Studiosis ritus antiquos, ac solemnitates Gentium in Matrimonii contrahendis, occasione benedictionis, ac caeremoniarum, quas faciunt Parochi super Sponsis in Ecclesia, non tanquam hujus Sacramenti Ministri, sed uti testes necessarii pro ejus validitate post Concilium Tridentinum.*

DECISIO VII.

ARGUMENTUM.

Explicatur indissolubilitas Matrimonii; & pro ejus intelligentia repetitur illa divisio, quod Matrimonium aliud dicitur tantummodò Ratum; aliud verò Ratum, & Consummatum simul. Proponuntur, & solvuntur quatuor curiosa dubia, sed scitu necessaria, circa consummationem Matrimonii. Ostenditur Matrimonium consummatum esse indissolubile, & hanc indissolubilitatem provenire tum à Jure Divino, cum à Jure Naturali pluribus rationibus comprobatur. Objecta quatuor contra has rationes.

tiones. Resolvitur objectum primum; aliorum trium ad sequentes Decisiones resolutione dilata.

SUMMARIUM.

- 1 Insolubilitas Matrimonii in quo consistat?
- 2 Matrimonium consideratur vel tanquam simplex contractus tantum, vel tanquam contractus, & Sacramentum.
- 3 Infidelium Matrimonia non sunt Sacramenta.
- 4 Catechumenorum Matrimonia an sint Sacramenta?
- 5 Matrimonia Christianorum alia Rata, alia Consummata.
- 6 Copula carnalis habita ante Matrimonium Ratum an faciat illud esse consummatum?
- 7 Filii naturales geniti ante Matrimonium sunt legitimi per solum Matrimonium Ratum.
- 8 Consummatum an sit Matrimonium per solum penetrationem absque seminatione in Vase Uxoris?
- 9 Factum presumitur, quod frequenter fieri solet.
- 10 Professio Viri in Religione cognita Uxore absque seminatione, an dissolvat Matrimonium?
- 11 Semen mulieris an necessarium ad generationem? & ad consummandum Matrimonium?
- 12 Fœmina asserenti se non seminasse in copula maritali an sit credendum? & in quibus casibus? num. 13.
- 14 Seminis effusio ad os vasis muliebris sine penetratione, an faciat Matrimonium consummatum?
- 15 Copula habita per vim an faciat Matrimonium consummatum?
- 16 Maritus intra bimestre extorquens copulam per vim ab Uxore peccat mortaliter.
- 17 Uxor cognita per vim à marito intra bimestre potest profiteri in Religione.
- 18 Sed non solvitur vinculum Matrimonii.
- 19 Vir an inuitus cogi possit ad copulam carnalem?
- 20 Martyr quidam ligatus, & provocatus à meretrice ad libidinem, quomodo eam expulserit?
- 21 Maritus, si intra bimestre per fraudem ab Uxore trahatur ad copulam, potest Religionem ingredi.
- 22 Heretici docentes Vinculum Matrimonii esse solubile.
- 23 Vinculum Matrimonii est indissolubile, & tale semper fuit.
- 24 Insolubilitas predicta à quo Jure proveniat?
- 25 Deus ab initio mundi fecit Matrimonium insolubile.

- 26 Materia uniuscujusque Sacramenti significat id, quod Sacramentum operatur.
- 27 Naturali Jure Matrimonium est insolubile.
- 28 Proles Humana non solum indiget nutritione quo ad corpus, sed etiam instructione quo ad Animam.
- 29 Fornicatio prohibita Jure naturali, ac Divino.
- 30 Amor nullus vincit paternum.
- 31 Alimenta præstanda filiis à Parentibus de Jure naturali.
- 32 Filii similes esse solent Patri quo ad faciem.
- 33 Filii de Jure naturali sunt heredes instituendi à Patre.
- 34 Animalia irrationabilia habent vagum concubitus.
- 35 Pagani non servant indissolubilitatem Matrimonii.
- 36 Spurius Carbilius dimisit Uxorem ob sterilitatem.
- 37 Judæi dabant libellum repudii Uxoribus suis.
- 38 Imperatores Christiani, qui repudiaverunt Uxores.
- 39 Jura naturalia sunt immutabilia.
- 40 Jus naturale duplex, primum, & secundarium.
- 41 Juris naturalis primarii effectus quænam sint?
- 42 Et quænam Juris naturalis secundarii?
- 43 Animalia non capiunt effectus Juris naturalis secundarii.

Quoniam tum Canonistæ, tum Theologi Scholastici, ac Morales plura disputant de indissolubilitate Matrimonii, ideo de ipsa in hac, & in tribus sequentibus Decisionibus est agendum, non confusè sed ordinatè, ad clariorem intelligentiam eorum, quæ à pluribus Auctoribus satis obscurè de hac indissolubilitate proferuntur. Porro ad hunc effectum consequendum tria sunt præmitenda, & à Studiois observanda.

Primum est, quod appellatione indissolubilitatis Matrimonii intelligenda venit solutio illius vinculi, quo conjuges ad invicem colligantur, & obligati sunt ad reciprocam unionem & propriorum corporum traditionem, ad finem prolis procreandæ, prout dictum est supra Decis. II. n. 8. ubi definitum fuit, Matrimonium esse vinculum indissolubile inter Mare, & Fœminam; quia perpetuum est, & durat usque ad mortem; in quo quidem vinculo indissolubili diximus ibi n. 12. consistere totam essentiam Matrimonii in facto esse: cum enim ad ineundum Matrimonium tria debeant ipsi conjuges contribuere, consensum suum internum, ejusdem consensus manifestationem, & perpetuam propriorum corporum reciprocam obligationem, ac subjectionem; prima duo, (consensus scilicet, ac ejus externa manifestatio) transeunt; ipsa verò obligatio, quæ appellatur Vinculum, semper permanet; & ideo hoc vinculum dicitur indissolubile; quia importat

jus

jus perpetuum utriusque conjugis in alterutrum, ac in utroque perpetuam subjectionem, & ligamen; de quo tamen ligamine, ac vinculo videndum est, quo jure sit indissolubile? & an dari possint casus, in quibus solvatur, adeò ut unus conjugum, altero vivente, possit cum tertio contrahere Matrimonium?

Secundum præmissum est, quòd Matrimonium dupliciter consideratur, vel tanquam simplex contractus, vel tanquam contractus, ac Sacramentum simul, ut docuimus in prima Decisione hujus tractatus num. 1. & num. 13. Sub ratione simplicis contractus veniunt omnia Matrimonia Infidelium, quales sunt Pagani, Judæi & Turcæ; horum enim omnium connubia non attingunt dignitatem Sacramenti, sed remanent in qualitate civilis contractus, ut demonstratum est in *Decis. IV. à num. 8. & seqq.* ubi examinavimus, utrùm ante Legem Evangelicam Matrimonia in omnibus nationibus essent Sacramenta? Et conclusum fuit, quòd non; tum quia Matrimonium elevatum est ad esse Sacramenti à Christo Domino; tum etiam quia Baptismus est janua aliorum Sacramentorum; & qui non est baptizatus, nullum aliorum Sacramentorum recipere potest, & per consequens neque Sacramentum Matrimonii; quod à solis Christianis percipitur; ut latè tradunt Mattheus in 4. *Sent. tom. 4. disp. 7. num. 27. & 28.* Eminentiſſ. Card. de Lauræa de *Matrim. disp. 13. art. 7. & 8.* ac doctissimi Salmanticenses eod. tract. de *Matrim. cap. 4. num. 1.* ubi advertunt, adeò esse necessariam Baptismi susceptionem, ad recipiendum Sacramentum Matrimonii, ut non sufficiat Fidei Christianæ professio; idcirco si Catechumeni contrahant Matrimonium, solum contractum efficiunt; Sacramentum autem minime recipiunt. Igitur tantummodò Christiani, qui sunt baptizati, dum contrahunt Matrimonium perficiunt contractum simul, ac Sacramentum; & sic Matrimonia tantummodò Christianorum sunt Sacramenta; accipiendo hoc nomen propriè, ac strictè, quatenus denotat septimum Ecclesiæ Sacramentum, ut plenè exposuimus in *d. Decis. IV. num. 15.* cum Canonistis, ac Theologis ibi allegatis.

Tertium Præmissum est, quòd Matrimonia Christianorum alia dicuntur *Rata*, alia verò *Consummata*. Matrimonium Ratum illud est, quod initum fuit à duobus fidelibus inter se, servatis servandis, juxta ritum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, per verba de præſenti, coram proprio Parocho ac testibus; sed inter eosdem contrahentes nulla copula maritalis intercessit; & talia fuerunt Matrimonia illorum Sanctorum conjugum, qui concorditer castè vixerunt, & per nos relati fuerunt supra in *Decis. II. num. 16.* prout etiam Matrimonium, quod intercessit inter DEIPARAM, ac Sanctum JOSEPH, quod verum, & perfectum fuisse, Ratum tamen solummodo, comprobavimus in *Decis. III. num. 18.* Consummatum verò Matrimonium dicitur illud, in quo conjuges copulam maritalem simul expleverunt; postquam Matrimonium ratum inter se contraxerunt; nam si simul copulam habuissent, antequam contraherent, eo postea contracto, non diceretur Matrimonium consummatum absque nova copula; sed tantummodò ratum; ut docet Perez de *Matrim. disp. 20. sect. 6. num. 1.*

& Gobatus tract. 10. num. 690. quamvis favore prolis, quæ concepta foret ante contractum, diceretur Matrimonium consummatum ad effectum, ut ipsa legitima haberetur, juxta textum in cap. *Tanta. Qui filii sint legitimi*, ut advertit Sanchez de *Matrim. lib. 2. disp. 21. num. 13.* & Castropalaus *disp. 3. punct. 2. num. 1.* Ceterum plura dubia circa veram Matrimonii consummationem promovent Theologi. Primum est; An sufficiat penetratio vasis fœminei per virile instrumentum, ad hoc Matrimonium dicatur consummatum, etiam si maritus non semina-verit intra illud? Circà quod DD. respondent negativè in foro poli affirmativè in foro fori. Non est consummatum in foro poli, seu quoad conscientiam, quia requiritur illa copula, quæ sit apta ad generationem, & per quam ipsi conjuges fiant caro, ad repræsentandam unionem hypostaticam Christi cum natura humana in Incarnatione, in qua Deitas, & Humanitas unitæ sunt inseparabiliter in una, ac eadem persona ipsius Christi. Sed talis non est copula, in qua Vir non seminat, cum absque virili semine generatio fieri non possit, nec conjuges dici valeant una caro. Ergo sola penetratio vasis non facit Matrimonium consummatum in foro poli, nili detur effusio seminis intra illud. *cap. Lex. 27. quest. 2. cap. 2. de Convers. Conjugat. S. Thomas in 4. dist. 41. quest. 1. art. 1. quest. 4. ad 2. S. Antoninus 3. p. tit. 1. cap. 11. ante §. 1. & alii,* quos citat Leander de *Matrim. tract. 9. disp. 5. quest. 28.* Aliter tamen dicunt in foro fori, quia in eo non creditur Viro asserenti, se non seminasse; quia, attenta penetratione vasis, præsumitur seminatio; nam id factum præsumitur, quod frequenter contingit, ac fieri solet. Sanchez de *Matrim. disp. 21. num. 8.* & Salmanticenses d. cap. 4. de *Matrim. num. 3.* ubi subdunt, quòd si prædictus maritus ad penitentiam agendam vellet Religionem ingredi, & in ea profiteri, posset Uxor eum impedire ob damnum passum, & Virginitatem deperditam: ipso tamen in Religionem proficiente, Matrimonium remaneret nullum; & mulier, tuta conscientia posset alteri nubere, quod est notatu dignum.

Secundum dubium est: An censeatur Matrimonium consummatum, si Vir Vas Uxoris penetret, ac seminet; non etiam ipsa? In hoc duplex est opinio Doctorum: alii enim asserunt, esse consummatum. Ita Sanchez d. *disp. 21. num. 11.* Bassilius Pontius de *Matrim. lib. 9. cap. 20. num. 1.* Henriquez *cap. 15. num. 3.* & Bonacina eod. tract. *quest. 3. punct. 12. n. 12.* Horum ratio est, quia ad consummandum Matrimonium sufficit illa copula, quæ satis est ad procreandam prolem. Sed ad hujus procreationem sufficit semen Viri, etsi mulier non seminet, ut tenet Aristoteles lib. 1. de *Generat. cap. 19.* quem citat, sed reprobatur Zacchias in *QQ. Medicolegal. tom. 1. lib. 7. tit. 3. quest. 1. à num. 17. & seqq.* & Aristotelem sequitur ex Theologis S. Thomas in 3. p. *quest. 31. art. 5. ad 3.* Alii tamen negant, tenentes, quòd quantumvis Vir seminet, nisi etiam Uxor cum eo semen suum emittat, Matrimonium non potest dici consummatum, quia constans est Medicorum doctrina, quòd semen fœmineum necessarium est ad generationem unà cum semine Viri, ut demonstrat Zacchias d. *quest. 1. à num. 19. & seqq.* & idem sentire videtur etiam S. Thomas in 4.

in 4. diff. 41. quest. 1. art. 1. *questunc.* 4. ubi ad 2. ita scribit: *Vir, & Mulier efficiuntur una caro per commixtionem seminum: Unde quanto quisque alter clausura pudoris frangat, nisi mixtio seminum sequatur, non contrahitur affinitas.* Quam quidem rationem allegat etiam S. Bonaventura in 4. ead. diff. 41. quest. 1. & Durandus ibid. quest. 1. art. 1. num. 7. Sylvest. *Verb. Matrimonium.* 8. q. 15. & alii, quos cumulat Diana part. 3. tract. 5. resol. 19. & d. part. 3. tract. addition. resol. 21. quæ in ejus Coordinato opere habentur tom. 2. tract. 6. resol. 237. & resol. 238. Fulcitur hæc opinio negativa ex doctrina Cajetani in 2. 2. quest. 154. art. 12. Suarezii in 3. p. quest. 32. art. 1. disp. 10. sect. 1. & aliorum scribentium semen mulieris esse omnino necessarium unà cum semine Viri ad procreationem prolis. Collegium Salmanticense, à quo utraque opinio refertur d. cap. 4. de Matrim. num. 5. & 6. tenet, tam affirmativam, quam negativam esse probabilem ob prædictas rationes: sed ego puto hoc dubium esse merè speculativum & metaphysicum, de quo nequaquam agi possit in praxi; 12 quis enim sententiaret, licitum esse ingressum viri in Religionem, vel mulieris in Monasterium ad dissolvendum Matrimonium tanquam Ratum, & non consummatum, ubi uterque conjux faceret copulam maritalem inter eos sequutam, ac seminationem viri in Vase Uxoris; ipsa vero exciperet, dicendo, at ego non seminavi? Deservire posset hæc disputatio pro foro conscientie, ubi de facto initum fuisset secundum Matrimonium, credita solutione primi, tanquam rati. & non consummati, per ingressum unius ex iisdem primis conjugibus in Religionem; vel si ageretur de tolerando secundo Matrimonio contracto cum affine primorum conjugum; eò quia ob non seminationem mulieris cum Viro, in foro conscientie orta non sit affinitas cum ejus consanguineis, juxta doctrinam D. Thomæ requirentis mixtionem seminum ad contrahendam affinitatem in 4. d. diff. 41. q. 1. art. 1. *questunc.* 4. ad 2. *supra* citat.

Tertium dubium est: Utrum dici debeat Matrimonium consummatum, si Uxor recipiat semen Viri in utero suo, non per penetrationem Vasis ab ipso Viro factam; sed vel per immersionem demonis; vel per attractionem ab eadem Uxore factam tanquam effusam ad labia ejusdem Vasis? cum utrumque esse possibile doceant DD. quos citavi in meis Decisionibus de Baptismo Decis. 49. num. 5. & ex Aristotele, Galeno, & aliis Medicis demonstrat Zacchias in suis *QQ. Medicolegal.* tom. 1. lib. 3. tit. 1. quest. 8. nec non tom. 2. lib. 10. consil. 42. à n. 1. & seqq. ubi tamen n. 6. amplectitur opinionem negativam. Et equidem pro consummatione Matrimonii stant Sanchez d. lib. 2. de Matrim. disp. 21. num. 2. ubi DD. ob illam rationem, quod conjuges per commixtionem seminum facti sunt una caro. At pro non consummatione scribit Basilus Pontius eod. tract. lib. 9. cap. 20. num. 9. & alii apud Dianam Coordinatum tom. 2. tract. 6. resol. 237. § 2. quæ in Veteri opere inordinato habetur part. 3. tract. 5. resol. 19. inquentes, ad consummandum Matrimonium requiri conjunctionem corporum utriusque conjugis, quæ fit per actualem copulam, & Vasis pudoris pene-

Doct. Clericali Tom. II. Lib. VI.

trationem. Utramque opinionem probabilem esse ajunt Salmanticenses, quibus tamen magis placet, in hoc dubio, si unquam in praxi accideret, (quod vix fieri posse credo; quia, ut ait Zacchias d. consil. 42. num. 6. Seminis tenuissimi spiritus ne per momentum quidem possunt in aere externo conservari) Matrimonium censei consummatum. Ita in d. tract. 9. de Matrim. cap. 4. num. 4.

Quantum tandem dubium est, An Matrimonium ratum censeatur consummatum, si Maritus per vim, & metum extorqueat copulam ab Uxore; coeundo cum eadem reluctante, & ipsam per violentiam cognoscendo? Et responsio est affirmativa; quia copula, ex qua resultat affinitas, & per quam conjuges fiunt una caro, consummat Matrimonium, sed ex copula prædicta, etsi violenta, affinitas resultat, & unitas carnis, ut habetur in cap. *Debitum. De Bigam.* & in cap. *Discretionem. De eo, qui cognov. consanguin.* Ergo per eam Matrimonium consummatum est. Ita Castropalaus de Matrim. disp. 3. punct. 2. num. 2. Sanchez eodem tract. lib. 2. disp. 22. num. 4. Leander, Ledesma, & alii congesti per eosdem Salmanticenses d. cap. 4. num. 8. qui propterea inferunt tria notata digna. Unum est, quod maritus extorqueus copulam per vim ab uxore intra bimestre, peccat mortaliter, eadem uxore reluctante, & dicente, se velle deliberare circa Religionem eligendam, facit enim ei injuriam; secus si transactum esset bimestre, quia tunc maritus utitur jure suo in maritali copula petenda, ac exercenda. Alterum est, quod Uxor prædicta, etsi deflorata, potest convolare ad Religionem invito Viro, ut tenent contra Sotum, & alios Sanchez d. lib. 2. disp. 22. num. 6. Bonacina quest. 3. punct. 4. num. 8. & alii, quos citant, & sequuntur Salmanticenses d. cap. 4. num. 10. eam allegantes rationem, quia Uxor non debet injustè jure suo spoliari; & marito patrocinari non potest dolus, & fraus, quibus copulam extorsit intra bimestre. Tertium verò notabile est, quod per dictum ingressum Uxoris in Religionem non solvitur vinculum Matrimonii; sed illud remanet illa sum, adeo 18 ut separatio horum conjugum fiat quo ad thorum tantum, & habitationem, ablata omni habilitate ipsi Viro contrahendi novum Matrimonium cum alia muliere, donec vixerit prima Uxor; prout praticari solet, quando maritus incidit in crimen adulterii, vel hæresis, quo casu Uxor potest ab eo discedere, ac separari quo ad thorum, & habitationem; non quo ad vinculum Matrimonii, ut bene advertunt iidem Salmanticenses. d. cap. 4. num. 10. & DD. ibi allegati.

Sed dicit aliquis; quid Juris si è converso Uxor intra bimestre per vim, & metum cogeret Maritum ad se carnaliter cognoscendam, & maritalem copulam cum ea consummandam? Respondetur, rarò posse hunc casum accidere; quia mulieres de facili possunt per violentiam deflorari: undè Virgo S. Lucia judici hanc vim ei minanti respondit: *Si me invitam feceris violari, castitas mihi duplicabitur ad coronam.* At Viros cogere ad carnalem copulam invitos explendam, non videtur factibile; quia Vir si verè nolit libidinosum illum actum exercere, nunquam ab eo invito actus ille reportabitur. Eximium est exemplum, quod narrat Spondanus Ann. 253. num. 17. desumptum

E

ex

ex Eminentiſſ. Cardin. Baronii Annalib. ad An-
num 253. num. 112. de quodam Juvene chri-
ſtiano, quem nudum, & alligatum in molli le-
cto cum aggreſſa eſſet meretrix, ac oſculis, &
impudicis tactibus ad ſe carnaliter cognoscen-
dam provocaret; impotens eam manibus re-
pellere; linguam dentibus ſibi reſciſſam cum
magna ſanguinis copia in ejuſdem meretricis
faciem expuit; quo facto deturpata, ac confuſa
aufugit, & Juvenem illum pudicum abſque ul-
la luxuriæ labe reliquit. Caterùm ſi daretur
21 caſus, quòd maritus per vim, & metum co-
geretur ad carnalem copulam cum Uxore intra
bimeſtre à die Matrimonii rati habendam; vel
per fraudem cum ebrietate, ut fecerunt filia
Lot cum patre ſuo, quem inebriaverunt, & ſic
carnaliter cum eo dormiente coiverunt, ut ha-
betur Genef. 17. 35. poſſet utique maritus ab
ea recedere, & in Religione profiteri; indiſſo-
luto tamen Vinculo Matrimonii remanente. ob
conſummatum Matrimonium, & facta inhabili
ipſa Uxore ad nubendum alteri, donec primus
maritus in humanis viveret, ex doctrina eo-
rundem Salmanticenſium. d. cap. 4. num. 10.

His ita præmiſſis, devenientes ad materiam
indiſſolubilis vinculi matrimonialis; quamvis
plures hæretici negaverint hanc indiſſolubilita-
tem, & voluerint Matrimonium pro libito con-
jugum poſſe diſſolvi etiam quoad vinculum; ut
22 antiquitus docuerunt Montaniſtæ, & ultimis tem-
poribus repetierunt Lutherani, & Calviniſtæ, ut
notat Emin. Card. de Lauræa de Matrim. diſp.
16. num. 4. veritas tamen Catholica eſt, quòd
Matrimonii vinculum eſt indiſſolubile, & per-
petuum, ſivè conſideretur ut Sacramentum, ſi-
vè ut ſimplex contractus; prout teſtantur Sacri
Canones in cap. Uſque adeò, in cap. Tantum;
cum aliis ſequentibus, 32. q. 7. & reſponde-
runt Summi Pontifices in cap. Qualis, 30. q. 5.
in cap. Scripſit, 27. q. 2. in cap. Lotharius, 31.
q. 2. ac Bonifacius Papa VIII. in cap. Unico.
De Voto in 6. ubi expreſſè dicit, quòd Matrimo-
nium erat inſolubile etiam antequam eſſet
Sacramentum; & concordat Concilium Triden-
tinum ſeſſ. 24. in doctrina de Sacram. Matrim. cap.
1. his verbis: Matrimonii perpetuum, indiſſolubi-
lemque nexum primus humani generis parens, divi-
ni Spiritus inſinctu, pronuntiavit, cum dixit:
Hoc nunc os ex oſſibus meis, & caro de carne mea;
quamobrem relinquet homo patrem ſuum, & ma-
trem, & adharebit uxori ſuæ, & erunt duo in
carne una. Hoc autem vinculo duos tantummodò
copulari, & conjungi, Chriſtus Dominus apertius
docuit, cum poſtrema illa verba tanquam à Deo
prolata referens dixit: Itaque jam non ſunt duo,
ſed una caro; ſtatimque ejuſdem nexus firmitatem,
ab Adamo tantò ante pronuntiatam, his verbis
confirmavit: Quod ergo Deus conjunxit, homo
non ſeparet. Itaque vinculum Matrimonii fuit
ſemper indiſſolubile ab origine Mundi, & à primo
parente Adam per ſubſequentia ſæcula uſque ad
Adventum Chriſti, qui eamdem indiſſolubilita-
tem, ac perpetuitatem nexus ipſius confirmavit;
ait enim Matth. 19. 9. Dico autem vobis, quia qui-
cumque dimiſerit Uxorem ſuam, niſi ob fornicatio-
nem, & aliam duxerit, mæchatur & qui dimiſſam
duxerit, mæchatur. Idemque dixiſſe referunt S.
Marcus cap. 10. Verſ. 11. ibi: Et ait illis, quicumque

dimiſerit Uxorem ſuam, & aliam duxerit, adulterium
committit ſuper eam. Et ſi Uxor dimiſerit Virum
ſuum, & alii nupſerit, mæchatur. Et S. Lucas 16.
18. ibi: omnis, qui dimittit Uxorem ſuam, & al-
teram ducit, mæchatur; & qui dimiſſam à Viro
ducit, mæchatur. Et hanc eandem perpetuitatem,
atque indiſſolubilitatem vinculi Matrimonialis
prædicavit Apoſtolus, ut habetur in 1. ad Co-
rinth. 7. 10. in illis verbis: Iis autem, qui ma-
trimonio juncti ſunt, præcipio non ego, ſed Do-
minus, Uxorem à Viro non diſcedere; quòd ſi diſ-
ceſſerit, manere innuptam, aut Viro ſuo reconciliari.
Et Vir Uxorem non dimittat. Adeò ut nefas ſit af-
ferere, Matrimonii vinculum eſſe ſolubile, vel non
eſſe, ac ſemper non fuiſſe perpetuum, ut ex do-
ctrina Scoti in 4. diſt. 26. & S. Thomæ diſt. 27.
q. 1. art. 2. & ex pluribus Conciliis, ac SS. Pa-
trum teſtimoniis demonſtrat Emin. Card. de
Lauræa d. diſp. 16. de Matrim. à num. 7. & ſeqq.
& latè Salmanticenſes eod. tract. d. cap. 4. dub. 1.
à num. 11. ubi hanc veritatem pluribus fulciunt
auctoritatibus.

Stante igitur hac indiſſolubilitate vinculi Ma-
rimonialis, quærun Theologi, quo jure ipſa ſit
annexa, & inſita eidem vinculo, itaut ſit per-
petuum, & indiſſolubile? In quo quæſito mul-
ti multa dixerunt; alii namque opinati ſunt,
eam provenire à ſolo Jure Pontificio, ut ait
Gloſſa in cap. Ex publico. Verb. Conſummatum.
De Converſ. Conjugat. quam ſequitur Medina
libr. 5. cap. 89. Alii à ſolo jure divino. Ita Abu-
lenſis 1. Regum cap. 8. quæſt. 97. & quæſt. 103.
ac etiam q. 112. & cum eo Hiſpalenſis diſp. 27. q.
1. art. 2. Alii à ſolo jure naturali, ut tenet Sco-
tus in 4. diſt. 26. qu. Unic. ſub E. & F. non ta-
men rigoroſo, aut primario; ſed conſono, ſe-
cundario, ſeu directivo, ut explicat Emin. Card.
de Lauræa d. diſp. 16. de Matrim. art. 3. num. 29.
Alii quòd à Jure poſitivo & à jure naturali ſimul;
à neutro autem horum ſeparato, ut diſſerunt
Sanchez de Matrim. lib. 2. diſp. 13. num. 7. & alii,
quos citat Coninch. diſp. 26. dub. 2. num. 11.
atque Trullench. lib. 7. cap. 4. dub. 1. num. 3.
Sed his omnibus opinionibus omiſſis verior, ac
probabilior eſt illa S. Thomæ in 3. p. q. 67. art. 1.
& in 4. ſent. diſt. 33. q. 2. art. 1. videlicet indiſ-
ſolubilitatem ineſſe Matrimonio tum ex jure Di-
vino, tum ex jure naturali, & hanc opinionem
amplectuntur Emin. Card. Bellarminus lib. 1. de
Matrim. cap. 12. Pontius eod. tract. lib. 1. cap.
12. & 13. Bonacina quæſt. 2. punct. 11. num. 2.
Caſtropolæus diſp. 3. punct. 2. num. 6. & alii, quos
allegant, & ſequuntur Salmanticen. d. tract. 9. de
Matrim. cap. 4. num. 16.

Probatur hæc opinio quoad Jus Divinum:
Primò quia verba prolata ab Adamo Genef. 2. 24.
Quamobrem relinquet homo patrem ſuum, & ma-
trem, & adharebit uxori ſuæ, & erunt duo in
carne una. Chriſtus Dominus retulit dicta à Deo
per os ejuſdem Adam, dum Matth. 19. 6. inquit:
Quod ergo Deus conjunxit, homo non ſeparet. Er-
gò à Deo, & ex ejus præcepto divino promanat in-
diſſolubilitas vinculi Matrimonialis, per Adam ex
Dei inſpiratione publicato; ut etiam ſtatutum eſt à
Concilio Tridentino d. ſeſſ. 24. de Matrim. c. 1. in
princ. ibi: Matrimonii perpetuum, indiſſolubilemque
nexum primus humani generis parens Divini Spiritus
inſinctu

inſtitu pronunciauit, cum dixit: Hoc nunc os ex
offibus meis, & caro de carne mea; quam obrem
Eſc. Probatur ſecundò; quia idem Chriſtus
Dominus ubi ſupra Matth. 19. 8. Phariſæis af-
ſerentibus eſſe licitum repudium Uxorū re-
ſpondit: Moſes ad duritiā cordis veſtri permi-
ſit vobis dimittere uxores veſtras; ab initio au-
tem non fuit ſic; quia ſcilicet Deus indixerat A-
dam, & poſteris ejus perpetuitatem, & indiſ-
ſolubilitatem Matrimoniorum. Probatur tertio
ex Verbis Apoſtoli 1. Cor. 7. 10. *Iis autem, qui
Matrimonio juncti ſunt, præcipio non ego, ſed Do-
minus, Uxorem à Viro non diſcedere; quòd ſi diſ-
ceſſerit, manere innuptam, aut viro ſuo reconciliari.*
Si ergo Dominus ita præcipit; indiſſolu-
bilitas Matrimonii eſt ex Præcepto Divino. Pro-
batur quartò per cap. Unic. De Voto in 6. ubi ex-
preſſè dicitur, Matrimonium eſſe à Deo inſti-
tutum, & ab eo accepſſe indiſſolubilitatem;
quam propterea à Jure Divino, & ex Dei præ-
cepto procedere fuſè probat ſupradictis, ac aliis
rationibus, & fundamentis Emin. Card. de Lau-
ræa d. diſp. 16. art. 4. per totum. & Salmanti-
cenſes d. cap. 4. dub. 1. à num. 11. & ſeqq.
Probatur quintò ex elevatione ad ſtatum Sacra-
menti, quam Chriſtus Dominus fecit de ſim-
plici Matrimonii contractu: ſiquidem, ut ſcri-
bunt Salmanticenſes d. cap. 4. num. 21. familia-
26 re eſt omnibus Sacramentis, quòd in eis affig-
nerit Chriſtus Dominus pro materia id, quod
aptum ſit ad ſignificandum quod intendebant,
ut in Baptiſmo ablutionem corporis ad ſigni-
ficandam ablutionem animæ; in Euchariftia pa-
nem, & vinum ad innuendam ſpiritualem ani-
mæ nutritionem &c. Sic in Matrimonio ad ſi-
gnificandum indiſſolubilem nexum, quem ha-
bet Chriſtus cum natura humana per Incarna-
tionem, & per gratiam, & charitatem cum
tota Eccleſia, assignavit huic Sacramento pro
materia contractum ab intrinſeco indiſſolubilem,
ac perpetuum; cujus indiſſolubilitatem, ac per-
petuitatem auctoritate ſua Divina confirmavit,
conſtituens illum in eſſe, ac in ratione Sacra-
menti, ut in cap. Quanto de Divortiis. Et Emin.
Cardin. de Lauræa d. diſp. 16. num. 23.

Quod autem etiam ex jure naturali procedat
27 indiſſolubilitas Matrimonii probatur Primò: Quia
illud eſt de Jure naturali, quod natura bene inſti-
tuta accepit in ſui principio. Sed in principio
mundi, quando creati ſunt Protoplaſtæ, & ſuum
eſſe forſita eſt natura, Matrimonium factum
fuit inſeparabile, & indiſſolubile, ut ex verbis
Chriſti conſtat Matth. 19. 6. Ergo indiſſolubili-
tas eſt de Jure naturæ. Probatur Secundò: De Ju-
re naturæ eſt, quòd homo Deo non contrarie-
tur, ut ait S. Thomas d. p. 3. q. 67. in corp. art.
1. Sed homo eſſet contrarius Deo, ſi ſepararet
conjuges, ac diſſolveret Matrimonium, quod
ipſe Deus voluit eſſe inſolubile. Ergo hæc inſolu-
bilitas eſt de Jure naturæ. Probatur Tertiò: Si-
cut de jure naturæ eſt procreatio prolis humanæ,
ita ejusdem Juris inſtructio, & bona educatio
ipſius prolis. Sed ad hanc inſtructionem, &
bonam educationem à genitoribus faciendam
opus eſt, ut ipſi parentes ſimul cohabitent. &
28 commaneant; nam, ut ſcribit S. Thomas libr.
3. contra Gentiles cap. 122. col. 3. *In ſpecie hu-
mana proles non indiget ſolū nutritione quantum
ad corpus, ut in aliis animalibus, ſed etiam in-
Doct. Clericati Tom. II. Lib. VI.*

ſtructione quantum ad animam: nam alia a-
ma-
lia habent naturaliter ſuas prudentias, quibus ſibi
providere poſſunt; homo autem ratione vivit,
quem per longi temporis experimentum ad pru-
dentiam pervenire oportet; unde neceſſe eſt, ut
filii à Parentibus quaſi jam expertis inſtruantur.
Igitur de jure naturæ eſt, ut Matrimonium ſit
inſolubile, ac perpetuum; ut conjuges poſſint
continuo filios, ab eis genitos, inſtruere, & be-
ne educare. Probatur Quartò: Si Matrimonium
non eſſet inſolubile de Jure naturali, eodem jure 29
licita eſſet fornicatio, & vagus concubitus. Sed
hic, & illa prohibita eſt eodem Jure, & ided in
Deuter. cap. 23. n. 17. dicitur: *Non erit Mere-
trix de filiabus Iſrael, neque ſcortator de filiis Iſrael.*
prout etiam Tob. 4. 13. *Attende tibi à fornicatio-
ne: nec non 1. Cor. 6. 18. Fugite fornicationem.*
Ergo perpetuitas, & inſolubilitas Matrimonii
eſt de Jure naturæ. Probatur Quintò: quia natu-
rale eſt, ut parentes diligant tenerimè filios
ſuos; & ex hoc fit, ut cenſeantur plus diligere
eoſdem filios, quàm ſeipſos, & nullus ſit amor, 30
qui paternum vincat. l. Iſi quidem ff. Quod me-
tus causa l. fin. C. de Curat. furioſ. unde ſcri-
ptum reliquit Baldus in l. 1. C. de his, qui ante
aperit. tabul. quod Pater potiùs cupit ipſe mori,
quàm moriatur filius; & idem reperit Marc.
Mantua Nob. Patavinus in conſ. 41. num. 15. tom.
1. Ergo ſicut talis amor eſt à natura; ſic in-
ſolubilitas Matrimonii, in quo filii generantur,
eſt ejusdem Juris naturalis. Probatur Sextò: quia
præſtare alimenta filiis obligati ſunt genitores de
Jure naturali. l. 1. §. Jus naturale, ubi DD. ff. de
Juſt. & Jur. Sed hæc obligatio adimpleri non
poſſet, ſi parentes adinvicem diverterent, & in
perpetuum non conviverent, ac in Matrimo- 31
nio indiſſolubilitate non ſtarent. Ergo hæc in-
diſſolubilitas eſt de Jure naturæ. Probatur
Septimò, quia à natura venit, ut filii repræſen-
tent ſuos genitores, & horum ſimilitudo con-
ſervetur in filiis; unde ut plurimum filii ſunt ſi-
miles Patri in facie. Sed hæc ſimilitudo, & re-
præſentatio haberi non poſſet, ſi Matrimonium
eſſet ſolubile, & Mater cognosceretur carnaliter
modò ab uno, modò ab alio. Ergo inſolubili-
tas Matrimonii eſt à natura. Probatur Ultimò;
quia naturale eſt in parentibus, ac hominibus,
qui filios ex Matrimonio ſuſceperunt, theſauri-
zare pro ipſis, ut ait S. Thomas d. p. 3. q. 67.
art. 1. & eoſdem relinquere hæredes ſuarum fa-
cultatum. l. Cum Avus. ff. De Conditionib. & de- 32
monſtrat. l. Cum acutiſſimi. C. de fideicom. l. si
unquam. C. de Revocan. donat. Emanuel Gon-
zalez in cap. Nuper. num. 8. De donat. inter Vir.
& Uxor. tom. 4. adeò ut, ſi pater in ſuo testamen-
to filium præterierit, ac non inſtituerit hæredem,
dicatur operari contra naturam. Rota part. 4.
recent. Decis. 25. num. 11. tom. 2. Sed ad ſic
faciendum neceſſaria eſt Matrimonii indiſſolubili-
tas, nam ea ablata, non daretur ſucceſſio filio-
rum ad divitias, facultates, ac poſſeſſiones pa-
rentum. Ergo ipſa cenſenda eſt de Jure naturæ;
prout ita cenſent S. Thomas in 4. diſt. 33. q. 2.
art. 1. & in 3. p. d. q. 67. art. 1. atque alii Theo-
logi citati ſupra num. 24. in fin. quibus adſtipu-
lantur Gonetus de Matrim. diſp. 5. art. 1. num.
4. qui ſub num. 7. addit hanc aliam rationem,
quòd natura requirit, ut proles habeant certi-
tudinem Patris, & hæc deſiceret, ſi Matrimo-
nium

nium non esset insolubile, & mulier posset cognosci carnaliter à pluribus Viris. Ergo insolubilitas prædicta est etiam de Jure naturæ; ut docent etiam Emin. Card. de Lauræa de eod. *Sacram. Matrim. disp. 16. à num. 38. & seqq. Layman libr. 5. tract. 10. part. 2. cap. 1. num. 2.* atque Azorius tom. 1. lib. 6. cap. 1. *quest. 3.*

Sed contra prædicta insurget aliquis, & obijciendo ita argumentabitur. *Primò*: Jus naturale est, quod natura omnia animalia docuit. *lib. 1. §. Jus naturale. ff. de Just. & Jur. Imperator Justinianus in Instit. lib. 1. tit. 2. in princ.* Sed non omnia animalia servant insolubilitatem

34 conjugii; quia, ut experientia docet, tam in volatilibus, quam in quadrupedibus eorum concubitus est vagus, ac liber. Ergo dicta insolubilitas dici non potest de Juræ naturæ. *Secundò*: non solum animalia irrationabilia, sed neque plures homines eandem insolubilitatem servant; nam Gentiles, Pagani, atque Mahometani, & alii infideles dimittunt uxores ad beneplacitum; & cum aliis contrahunt Matrimonium; prout fecisse legimus Regem Assuerum,

35 qui dissolvit Matrimonium antea contractum cum Regina Vasthi, & de novo contraxit cum Esther Virgine Judæa, Nepte Mardochæi, ut habetur in ejus *lib. Esther. cap. 1. num. 19.* Imò multò ante ipse Abraham dimiserat, Agar Uxorem suam cum filio Ismaele, quem ex ea genuerat; & multò post Romani repudium Uxorū deduxerant in praxi, eas dimittentes, ac vinculum Matrimonii solventes, ut testatur Valerius Maximus *lib. 2. cap. 3. tit. de Repud. factitatum à Spurio Carbio*, qui Uxorem sterilitatis causa repudiavit; quod notavit etiam Lessius in 3. p. D. Thom. De Sacram. Matrimonii cap. 5.

36 *Dub. 2. n. 90. & Gonet. d. disp. 5. num. 23. Tertiò*: & multò magis dissolubilitas nexus conjugalıs practica batur à Judæis, quibus licitum semper fuit dare uxori bus suis libellum repudiı, & alias ducere, ut in *Deuterom. cap. 24. num. 1.* *Quartò*: imò etiam inter Christianos videtur hæc eadem solubilitas conjugı deducta ad praxim, ut de Constantino Imperatore filio Irenes scribit Emin. Cardin. Baronius Anno 788. De Michaelē III. pariter Imperatore, qui hac de causa expulit S. Ignarium Patriarcham, cui succēssit Photius; Anno 858. De Lothario Francorum Rege Anno 862. & de aliis, ex quibus exemplis infertur, insolubilitatem vinculi Matrimonii non posse dici esse de Jure naturæ; attento axiomatico vulgatissimo, quòd Jura naturalia sunt

37 immutabilia. *l. Jura sanguinis*; & ibi Decius de *Reg. Jur. §. fin. Instit. De Jure natur. gent. & civil.*

His tamen minimè obstantibus, constans est conclusio, quòd nexus conjugalıs est indissolubilis etiam de Jure naturæ; & ideo respondetur ad Primam objectionem, quòd Jus naturale bifariam accipitur, itaut aliud dicatur primum, aliud verò secundarium. Jus naturale primum est illud, quod commune reperitur tam hominibus, quam cæteris animantibus; quibus ex solo instinctu, & inclinatione naturæ indicitur pro proprii individui conservatione; ut seipsum diligere, sese custodire, declinare ea, 40 quæ nocitura videntur, vim vi repellere, quærere, & parare ad vitam necessaria, sui simile procreare, & id genus alia, de quibus Anton. Pichardus

in *Commentar. Instit. lib. 1. tit. 2. num. 4.* Jus verò Naturale secundarium est illud, quod in sola naturali ratione conquiescit, & convenit tantum hominibus, qui ab eadem natura edocentur ea, quæ rationabiliter sunt vel facienda, vel evitanda; videlicet Religionem erga Deum, amorem erga parentes, & patriam, obligationem antidoralem, idest ut beneficientibus beneficiamus, pactorum observantiam; ut honestè vivamus, alterum ne lædamus, jus suum ut cuique tribuamus, & alia similia, quæ lumine naturali cognoscuntur ab hominibus esse rationi consona, & per ipsam naturam indicata, ac præcepta; & hujusmodi est perpetuitas nexus Matrimonialis, quia jus naturale (ut supra dictum est) docet non solum procreare prolem, sed eam bene educare, & instruere per totam vitam, ac eidem hereditatem paternam, ac maternam relinquere; ad quæ omnia peragenda, oportet, quòd Matrimonium sit insolubile; ut Maritus, & Uxor simul conviventes usque ad mortem possint huic præcepto Juris naturalis erga filios satisfacere. Igitur cessat obiectio, quòd animalia irrationabilia non servant insolubilitatem conjugii, etsi capacia sint Juris naturalis; nam eorum capacitas se extendit tantummodò ad Jus naturale primum, non autem ad secundarium, quod spectat ad solos homines rationis usum habentes; qui à natura docentur vivere in Matrimonio inseparabiliter usque ad mortem. Jus autem illud primum dicitur potiùs impetus naturæ, affectus, & inclinatio, quàm Jus, ut notat Laurentius Valla *lib. 4. elegant. Mynsingerius*, atque Pichardus *d. tit. 2. in princ. tituli num. 4.* Secundæ, Tertiæ, ac Quartæ objectionibus dabitur resolutio in Decisionibus sequentibus.

DECISIO VIII.

ARGUMENTUM.

Contra indissolubilitatem Matrimonii, quam esse diximus etiam de Jure naturali, adducuntur exempla antiquorum, à quibus eorum Conjugia fuerunt soluta, & Uxores repudiata; nempe Agar ab Abrahamo, Philisthæa à Sampsonē, Michol à David; Vasthi à Rege Assuero, & plurimæ aliæ à Romanis, simulque à Sinesibus, ac à Turcis. Respondetur ad prædicta Exempla, & ostenditur, ea nihil concludere pro Matrimonii solubilitate etiam de Jure naturæ. Tandem quæritur, & resolvitur, An Matrimonia Infidelium, cum facultate repudiı inita, sint valida? Et An sic contrahentes peccent.

SUMMARIUM.

- 1 Agar Uxor Abrahami ab eo dimissa, & repudiata.
- 2 Sampsonis Uxor Philisthæa illum repudiavit, & alteri nupsit.
- 3 Michol filia Saulis, & Uxor Davidis, eo relicto, nupsit Phaltiel.

4 Assue-